

KRIGSOVERSIKT.

Situasjonsbildet trer tydeligere fram for hver dag. Tyskernes nederlag på tre fronter gjennom uker og måneder har endelig åpnet øynene på dette forblindede folk. På tross av de hårde påkjenninger håper dog Hitler og hans medskyldige at forsynet og terror skal redde das Vaterland de siste fem minutter over 12. Hvordan redningen skal komme, gis der ingen resept på, men de mest sakkyndige i spørsmålet, nemlig en hel rekke framstående tyske generaler forteller åpent sine landsmenn at redningen alene ligger i fjernelse av Hitler og hans nazistyre, opprettelse av en ny regjering som hurtigst må søke om fred og arbeide for at Tyskland kan bli et verdig medlem av samfundet. En gruppe tyske generaler har gjort et prisverdig forsøk i denne retning, men det er i første omgang ikke kronet med held. Der Führer beholdt denne gang livet, men tre av hans nærmeste medarbeidere fikk så hard medfart at de senere er gått heden. Innlertid har attentatet som fandt sted i Hitlers hovedkvarter siste torsdag, rystet hele det tyske samfund, og følgene vil ikke utebli. De første meldinger fra tysk side gikk ut på å bagatellisere det hele, men de forholdsregler som straks ble tatt og det enorme oppbud som senere er satt i sving forteller tydelig at klokken er ved å falle i slag. De nærmeste uker vil gi klarhet.

På østfronten går den russiske sommeroffensiv, som startet den 20. juni, med en hurtighet i framrykningen som er uten sidestykke i krigshistorien. Et helt drøss av tyske støttepunkter og nøkkelstillinger utbygd til "uinntagelige" festninger er feiet tilside og som en flodbølge ruller de seirrike sovjet-armeer videre mot Øst-Preussen, Polen og de baltiske land. Fra en forholdsvis beskjeden begynnelse er offensiven stadig utvidet og går nå over en front som strekker seg fra Finskebukta i nord til Karpaterne i syd. På hele dette veldige avsnitt noterer Den røde hær seg daglig for nye og store seire. Etter de seneste meldinger har de i nord erobret den viktige havneby Narva, 11 km. inn i Estland og har nådd 16 km. videre vestover. Lengere sør er Dvinsk i faresonen. Byen er omgått og russiske styrker er på vei mot Riga og Østersjøkysten. Kaunas er likeså truet og omgått. Jernbaneforbindelsen fra Riga til Königsberg er avskåret og de tyske styrker under general Lindemann har tapt sin viktigste rettrettveg inn i Øst-Preussen. Det var russiske bombefly som klarte å ødelegge den viktige jernbanebrua i nærheten av Insterburg. Fra grensen til Øst-Preussen står russerne bare et tjuetall km. og det er vel bare et tidsspørsmål når lavinen ruller inn på tysk jord. Lengre i sør er Bialystok, Brest-Litovsk fortsatt i brennpunktet. Begge disse byer er omgått. Byene Oalm og Lublin er begge erobret av russerne som her har rykket videre fram, passert over elva San og nådde igår, onsdag, fram til østbredden av Wisla (Weichsel) som renner gjennom Warsjava og har erobret 2 bruer. Kl. 15 idag, torsdag meldes det at russerne har gått over Wisla på to steder. Slaget om selve Warsjava, Polens hovedstad, er således innledet. Det blir opplyst at tyskerne lenge har forberedt evaluering av Warsjava og at alt "tyskearbeid" er stanset. Som den foreløpig sydligste del av kampsonen står kampen om Lwow (Lemberg) som i likhet med de foran nevnte storsteder er omgått, og russiske styrker står allerede over 100 km. vest for byen hvor de har erobret Jaroslav og Przemysl. Det har i flere dager pågått gatekamper i Lwow og man kan vel vente byens fall i de nærmeste dager. Under den første måned av sin sommeroffensiv har russerne tilbaketrukk halvdel av veien til Berlin og tatt 158.480 fanger, 38k.000 tyskere er falt. Et samlet tap for tyskerne av ca. 540.000 mann. Hertil må regnes et lignende antall sårede hvorved tyskerne totale "Verlust" oppgår til 1 million mann. Av det enorme bytte som russerne har tatt i det samme tidsrom nevnes 600 fly, 2.700 tanks og selvdrevne kanoner, 8.700 kanoner 5.600 bombekastere, 23.000 maskingeværer og 57.000 motorkjøretøyer. Blandt de tyske fanger befinner seg 24 generaler. Senere har ytterligere 8 generaler overgitt seg, og den 26. var Moser Hilmar, sjef for armestyrkene som holdt Lublin. Offensiven holder fram, retningen er mere enn god og farten synnerlig effektiv. I vest kjemper britiske, kanadiske og amerikanske styrker en voldsom kamp mot Rommels armeer i Normandie. Etter at Cherbourghalvøya var ryddet for tyskere gikk amerikanerne til nye framstøp og erobret den viktige byen St. Lo. Britiske tropper erobret Caen etter lange og hårde kampe. På grunn av ugunstig vær var det stille på

hele invasjonens fronten noen dager, men i denne ukes begynnelse gikk britiske og kanadiske tropper til angrep sør for Caen og oppnådde terrengvinning. Omtrent samtidig gikk amerikanerne til angrep øst for St. Lo og brøt igjennom tyskerens forsvarslinje over en 64 km. bred front. Forut for angrepet bombet allierte fly tyskerens stillinger med en hittil ukjent heftighet og foretok over 3000 utfall over slagfronten. På amerikanernes avsnitt er for første gang tanks tatt i bruk, og de rapporterer fortsatt framgang over hele avsnittet. I Caen-avsnittet har britiske og kanadiske troppet støtt på voldsom tysk motstand og er blitt stoppet i sin videre framrykning. De vunne stillinger blir konsolidert også i dette frontavsnitt. Tyskerne som her kjemper med fanatisk voldsomhet har klart å gjenerobre høyde nr. 112 samt byen Esque. De alliertes bombetokter over Tyskland og okkupert område fortsetter med stor voldsomhet. Tunge bombefly har i den siste tid hjemsoekt en hel rekke tyske byer som Kiel, Frankfurt, Mannheim og Leipzig. Lette bombefly og Moskitos har hjemsoekt Berlin, Bremen samt en rekke områder i okkupert land. Fabrikker for syntetisk olje, startsteder for flyvende bomber, flyfabrikker, flyplasser og verksteder blir stadig angrepet og med god virkning. Tysklands frøsyninger av enhver art svinner stadig inn og deres transportvanskeligheter stiger fra time til time. De franske innenlandsstyrker yter her et mektig bidrag. Reinsningen i Frankrike griper stadig om seg og general de Gaulle opplyser at innlandsstyrkene er mangedoblet og at utstyr no kommer fram i store mengder. I Cherbourgs havn har tyskerne senket 48 skip, hvorav det største er det norske hvalkokeri "Solglint" på 12.500 tonn. I Italia fortsetter de allierte sin framrykning og de har erobret Livorno, mesteparten av Pisa på vestkysten og den viktigere havneby Ancona på Adriakysten. De går no mot Firenze etter å ha passert Arno-floden helt fra kysten og fram til Firenze. Tyskerne trekker seg stadig tilbake mot nord. Det er blitt opplyst et general Kesselring er blitt lettere såret under et besøk ved fronten. Etter de seneste meldinger ble 78 tyske fly ødelagt under operasjoner igår (onsdag) i Middelhavet. Amerikanske tunge bombefly har idag angrepet mål i Wien. Britiske fly har angrepet mål i Bruxelles og andre mål i Belgia. Her møtte ingen tyske jagerfly, 2 fly saknes. I Stillehavet har amerikanerne fortsatt god framgang på Guam-øya og har vunnet fast fotfeste på øye Timian syd for Guam i Marianegruppen.

NYTT FRA NORGE.

8. juni kom politiet til Grane i Vefsn og 50 biler med soldater og hester rykket opp i fjellet ved Trofors. Angiverne Sverre Midjo har en stor del av ansvaret for aksjonen omkring Grane som førte til at 40-50 mann ble arrestert. De hørte hjemme ved Majavatn, i Svenningdal og Felligfors, Smalåser i Stavarsdal og Eitredal. I Eitredalen hadde det tyske og norske politi med seg en tidligere arrestert. Her var det også kamp mellom tyskere og nordmenn. Tyskerne kom 300 mann fra Mosjøen og 200 mann og 40 kløvhester fra Trofors.

På Flaskebekk på Nesodden, kom der i begynnelsen av måneden til heftig skuddveksling mellom 3 nordmenn og tyske gestapo. Nordmennene forsvarte seg med enestående tapperhet og gestapo måtte tilkalle hjelp fra luftvern-avdelinger på øye. To tyskere, bl. a. den kjente gestapo Stehr ble drept, mens flere andre, bl. a. den beryktede sjef for Viktoria Terrasse, Fehmer, ble hårdt såret. Ingen av nordmennene, hvorav 2 var brødre, ga seg levende. Natt til 30. juni var det i Oslo slått opp endel plakater med V-tegnet, gul V på rød bunn. De bar denne tekst:

TYSKLAND SEIRER PÅ ALLE FRONTER

Slutt opp om tyskerens seierrike frammarsj.

BLI MED I NS.

Heil og Sæl.

Quisling.

Det var et skillig forvirring blant gestapo og tyskerne om plakaterne var illegale eller ikke, men det ble tilslutt slått fast at: "de var illegale og Chikanøse".

For den politiske kartlegging på Kongsvinger ble det sendt ut 1000 spørreskjemaer. Bare 16 har svart, tiltross for trusslene i den lokale presse fra fylkesfører Aass og lagfører Husebye.

Under en razzia ved Mosjøen skjøt en kar ned 2 tyskere og kom seg vekk, 80 mann ble arrestert i samme forbindelse, hvorav 2 ble sendt til Trondheim i fly.

LA IKKE TORTUREN KNEKKE OSS.

Hvordan skal de som arbeider illegalt stille seg til spørsmålet tortur? Vi vet jo helt sikkert at enkelte fanger blir pint under forhør. Mann og mann imellom tales det meget om de forskjellige former og tilfeller av tortur. F.eks. vet vi at ørene vries om, at det piskes til blod, slås i gulvet, at negler rives av, at fotsålene blir brent, at ledd vries rundt, at apparater settes på ben, fingre som klemmer til osv.

Det er riktig at vi kjenner til dette og at vi er forberedt på det verste. Men den arresterte blir ofte mindre motstandsdyktig p.g.a. sitt kjennskap til at tyskerne bruker tortur. Vi må være oppmerksom på at ryktene om de lidelser enkelte gjennomgår skyldes forskjellige drifter hos menneskene. Sensasjonslysten er ikke det minste motiv, folk gasser seg i smerten og pinslene. Denne del av motivet til å spre viten om tortur skyldes ubevisste sykelige tilbøyeligheter og er utelukkende skadelig for vår frihetskamp. Det skaper forhåndspanikk hos dem som blir grepet og får dem til grunnløst å røpe seg straks.

Det er opprørende at tortur er en del av Gestapos metoder. Det er av de ting vi all dri skal glemme fra denne tidens barbari. Men vi må holde hodet klart og stoppe ryktesnakkingen, fordi den skader vårt arbeide. Stort mange av de arresterte blir truet med tortur. Men i forhold til tallet av de arresterte er tallet av de torturerte meget lite. Det er ofte umulig å si hvilke personer som vil bli plaget og hvilke ikke. De som blir torturert, mistenkes naturligvis for å kunne røpe alvorligere ting, men for forbløffende mange som sitter i alvorlige saker blir trusselen ikke utført. Man får det inntrykk at tilfeldigheter, forhørens natur, fangens oppførsel spiller en stor, ~~for~~ ikke å si avgjørende rolle. Folk som er redde, nervøse og lar seg overrumple og viser dette, blir lettere plaget enn de rolige og høflige. Det beste vern er å være innvendig fryktløs. Det dreier seg jo ikke om et rettsvesen med rettferd og orden, men et terrorsystem. Terrorrens hovedmål er jo nettopp å skremme arrestanten til å tilstå. Det viser seg at et uhyggelig stort antall folk røper alt i første forhør både kamerater og også saker som var uvedkommende. De lar seg både bløffe, overrumple og tror på det som blir sagt dem, alt sammen p.g.a. autoritetsfrykt og torturpanikken. Forhåndsangsten for tortur er verre og farligere enn selve torturen. Ser en nøkternt på pinsler er det mange ting som kan minske angsten. Og det er mange ting som folk kaller tortur, men som ikke er det. Det å bli slått endel, lugget, fiket i noen grad er f. eks. ikke tortur og kan meget godt utholdes av hvert voksent menneske, ja mange barn blir jo slik behandlet av lærere eller foreldre uten at de voksne reagerer det minste. Behandlingen er selvfølgelig gal, men det viser seg at voksne i alle fall burde kunne greie det når de slåss for liv og framtid.

Tenker vi oss om er det svært mange mennesker som under sykdom gjennomgår like store smerter og lidelser som er like ille som torturens plage. Det faller ingen inn at ikke patienten må greie dette og de fleste greier det og. Vi vet jo også at flere torturerte har greidd det uten å røpe noe, men endel sprekker med en gang av skrekk.

Det er blitt parole at man skal reise når en kommer i fare, hvis man er blandet opp i store ting. Det er greit at man er forpliktet til ikke å sette viktige ting på spill, men på den annen side har det skapt den forestilling hos mange at tortur ikke kan utholdes. Det man ikke har prøvet, er det vanskelig å uttale seg om. Det er gitt at man ikke fordømmer de som ikke greier seg under pinsler. Men det er også sikkert uriktig, saklig sett, og dertil usundt å ha overdreven angst. Mange har en mystisk forestilling om pinslenes natur. Det er best for alle, og særlig for dem som utsettes for pinsler å vite at de smerter de kjente torturmidler medfører, i alminnelighet kan utholdes og ikke er verre enn de smerter man kan ha under vanskelige fødsler eller etter svære operasjoner, benbrudd, forstuvninger og brannår. Den åndelige pine å røpe kamerater burde være større, og den varer i mange år.

Det uhyggelige ved torturen er ikke smerten, men det at vi er hjelpeløse i sadistens vold og ikke kan ta igjen. En må også huske at det ikke hjelper å tilstå. Jo mer en tilstår, jo mer vil de ha ut av en.

Kan en selv gjøre noe for å minske pinen? Ja, en hel del. Før forhøret skal man drive intens selvsuggesjon, f.eks. framholde for seg selv at man like godt kan utholde dette som alt annet ondt man har gjennomgått, at mange andre har greid det før osv. Man skal tenke på soldatene på slagmarken og alt de må døde for oss. Man skal også konsekvent drive all selvmedlidenhet på flukt og ståls sette viljen til å holde ut en meget ubehagelig, men ikke mystisk eller utholdelig smerte.

Under selve torturen kan en gå fram på to måter. Den ene er den bekjente fra tannlagestolen: knytte alle muskler, bite tennene sammen og gjøre mellomgulvet stivt, samt tenke intenst på noe langt borte. Dette er den alminneligste. Den andre måten er den beste, men ikke alle får det til. Man slapper helt av, puster dypt og langsomt og jevnt og gir seg inn i pinen, gir seg over til den. Smerten stiger da til å begynne med, men til slutt kjenner man ingenting, blir på en måte halvt bevisstløs. Utsettes en for en pine får man prøve begge måter og velge den man greier best. Det fins utvilsomt mennesker som ikke kan greie fysisk pine. Det er gjerne folk med ubevisst angst, redsel for leger, for operasjoner, for narkose, for sprøyter, stikk o. l. De må ha merket dette hos seg selv. Slike mennesker kan ofte gjøre fint illegalt arbeid, men faller helt sammen i forhør. De blir også gjerne svært nervøse i det lange løp, selv når de er fri. De er forpliktet til å vise stor forsiktighet og til å trekke seg tilbake og reise med en gang det begynner å råkne.

I tiden som kommer blir Gestapo sikkert mere desperate. De som blir grepet, må være villig til å gå gjennom alt som frontsoldater må. Selvmord er en utvei som først burde komme på tale hvis en vet eller det har vist seg at en ikke kan holde stand. Flere har ofret livet før torturen er begynt, av redsel for den og fordi de ikke ville risikere å rope sine kamerater. Det ligger noe uendelig stort i det, heller å gi sitt liv enn å la fienden få den sjangse som ligger i å bruke tortur. Vi vil ikke glemme deres offervilje og ære den så lenge vi er til. Men kanskje kunne noen av disse våre stolte sønner og menn blitt i live, hvis de hadde lært forsvarstaktikken mot tortur. Vi trengte dem slik i det Norge som snart skal bli fritt.

DØD I KONSENTRASJONSLEIR.

Den første norske presten er død i konsentrasjonsleir etter mishandling av tyskerne, idet sokneprest Arne Thu fra Vestby døde på Grini tirsdag 27. juni. Dette er et sorgens budskap som i disse dager spres mann og mann imellom landet over, og overalt hvor det blir kjent, vekker det bestyrtelse og indignasjon.

Dødsårsaken er overanstrengelse etter en hard straffeekseris lørdag 1. juni. Foranledningen til straffeekseris var denne:

Ved påsketider ble vel 100 av fangene på Grini anbragt i en brakke for seg. Det dreiet seg om prester, professorer, leger, advokater, lærere, forretningsmenn og studenter. I den siste tiden ble det til disse fangene delt ut forskjellig propagandastoff. Og en mann fra Viktoria Terrasse har flere ganger besøkt disse fangene for å høre hvilket inntrykk dette lesestoffet gjorde på fangene. Han interesserte seg da særlig for "professor- og prestebakka". Da Gestapo-utsendingen nevnte lørdag besøkte brakka, var han meget misfornøyd med at fangene holdt så stille på sine politiske meninger. Og samme kveld, etter at arbeidstiden var slutt, dømte leirledelsen brakka til en times straffeekseris under kommando av Unterscharführer Kunze. Eksersisen bestod i sprang, marsj, knebøyninger, det såkalte Hinlegen som går ut på å kaste seg i bakken og hurtig reise seg opp igjen, videre å slepe seg bortover bakken på steinpukk og jordhauger med stive ben, harehopp osv.

Der 53 år gamle pastor Thu måtte også være med på straffeekseris. Men da vel en halvtime var gått, ble han så trett og utkjørt at han ikke klarte å fortsette. Likevel måtte han bli liggende på plassen til det hele var over. De umenneskelige anstrengelser medførte så at han senere avgikk ved døden. I hele 28 måneder har pastor Thu sittet arrestert på Grini, og han er således den norske prest som har sittet fengslet lengst.

DANMARKS KAMP (utdrag.)

Det var først etter det offisielle Danmarks brudd med de tyske makthavere 29. august 1943 at det ble fart i den danske frihetsbevegelse og den spontane motstand fra befolkningen som man har så mange eksempler på. Men den eksisterte allerede tidligere og man må på ingen måte undervurdere betydningen av den. Etterhvert vokste der fram velorganiserte sabotasjegrupper, en rekke frie aviser (den første utkom 9. april 1942) hvorav enkelte nådde opplag på bortimot 150.000, organisasjoner som drev utstrakt forleggervirksomhet o.s.v. Sabotasjonen, som vel er den kampform danskene er mest kjent for, antok fra sommeren 1943 større og større dimensjoner. Før den tid må vel sabotasjehandlingene sies å ha vært temmelig amatørmessige og ineffektive. Fra juni i år (invasjonen har her utvilsomt spilt en stor rolle) har det gått en ny sabotasjebølge over landet. Antallet og omfanget av sabotasjehandlingene har øket betraktelig. - Ved siden av denne organiserte motstand er det stadig oftere kommet til spontane demonstrasjoner av befolkningen. Særlig betydningsfulle er streikene som ofte har utviklet seg til lokale generalstreiker. Høydepunktet av slike demonstrasjoner nådde man ved generalstreiken i København og flere andre byer ved månedskiftet mai/juni.

Sommeren 1943 fikk den danske front sin felles ledelse, Danmarks Frihetsråd. Det betyr ikke noen sterk sentralisasjon av motstandsorganisasjonene. I en publikasjon som er sendt ut, sier Frihetsrådet: "Hvis man nå tror at alt frihetsarbeide etterhånden er blitt samlet i en stor organisasjon, er dette dog ikke riktig. Det har ikke vært mulig og ville vel heller ikke være ønskelig. Når mange forskjellige organisasjoner er igang, betyr det for det første en langt større rikdom i synspunkter og arbeidsinnsats. For det annet ville det være den risiko forbundet med å samle det hele til en stor organisasjon at denne lett kunne kamme ved at forholdsvis få mennesker ble oppdaget og arrestert. -- Ubøien er der for framkommet på mange andre måter, ved kontaktsystemer og ledersammenkomster i mindre omfang, således at det allikevel går skjult veier fra den ene gruppe til den andre." - Utenfor landets grenser har nåddet opprettet forbindelse med de frie dansker og med den allierte krigsmakt, og er nå også anerkjent av Sovjet som organ for "det kjempende Danmark".

Høydepunktet i danskernes frihetskamp ble nådd med den generalstreik som brøt ut i København fredag den 30. juni. Det var en spontan reaksjon på de motforanstaltninger fra okkupasjonsmaktens side som forutgående sabotasjehandlingene hadde utløst. I april mottok ledelsen i Danmark et direktiv fra Supreme Head Quarter, hvor det bl. a. het: "Provokere general-urest", (fremkall uroligheter). Dette direktiv ga støtet til en rekke sabotasjehandlingene som igjen utløste en bølge av kontrabasotasje, "Schalburgtasje" - etter Schalburgkorpset som står bak. Da invasjonen tok til i Frankrike, øket sabotasjehandlingene ytterligere i omfang og antall. Overalt til de voldsomme folkedemonstrasjoner som begynte 26. juni og nådde sin klimaks med generalstreiken, må vel sies å være den store aksjon mot Danmarks eneste våpenfabrikk, Dansk Industri Syndikat, 22. juni. 70-80 mann bevæpnet med automatvåpen kjørte opp foran fabrikkens i biler, overmålnet vaktene, kommanderte de 250 arbeidere i beskyttelsesrom og sprengte så hele fabrikkens i luften. Den 23. oktober ble tyskerne dødsdømte over 8 personer som var dømt for sabotasje. Samme dag kom Schalburgattentatet mot "Borgernes Hus" og "Studentgården". Dagen etter proklamerte tyskerne standrett på Sjælland. 25. juni fant Schalburgkorpsets ødeleggelse av Tivoli sted. Som kjent ble den herjet av brann. 26. juni innførte tyskerne portforbud mellom kl. 20 og 5, samt møte- og forsamlingsforbud. Samme dag svarte arbeiderne ved Burneister & Wain med "gå-tidlig-hjem-streik". I en skrivelse til dr. Best gjorde de oppmerksom på at deres arbeidsnedleggelse ikke var å oppfatte som streik, men at de var nødt til å ta seg fri da de ellers på grunn av portforbudet ikke fikk anledning til å stjele sine kolonihaver. Da tiden for portforbudet inntraff om kvelden, ignorerte kjøbenhavnerne forbudet. De tente bål i gatene, sang danske, engelske og amerikanske nasjonalsanger, heiste danske og alliertes flagg, kastet søppel i hodet på de tyske patruller osv. Det ble den dagen drept 5 og

såret ca. 50 mennesker. Dagen etter fulgte flere bedrifter Burmaister & Wain-arbeidernes eksempel. Antall drepte steg den dagen til 12. Den 28. juni sluttet havnearbeiderne og arbeiderne i storbakeriene seg til de streikende. For å hindre en ytterligere tilspissing lettet tyskerne på portforbudet, slik at det begynte først kl. 23. Men det hjalp ikke, og 29. og 30. utviklet det seg til generalstreik. Arbeidet ble nedlagt i fabrikker, kontorer, forretninger, banker, jernbane, sporvei, post og telegraf. Tyske tropper besatte så jernbanestasjonen og rådhuset, havnen og broene. Utfartsveiene fra Kjøbenhavn ble sperret og tropper ble trukket sammen om byen. Tyskerne besatte gass-, vann-, og elektrisitetsverk og brøt tilførselene. 8 personer ble samme dagen henrettet. 1. juli framsette dr. Best disse krav: 1) Avskjedigelse av rikspolisjefen Bergtrup-Hansen og departementssjef Eyvind Larsen (det danske politi viste under hele streiken en utmerket holdning). 2) Avskjedigelse av ordføreren for den danske faglige landsorganisasjon Ejler Jensen. 3) Mulighet for arbeiderne til å tjene opp den lønn som var gått tapt under streiken. På dette tidspunkt grep Danmarks Frihetsråd inn og sendte ut "Opraab til det kæmpende Danmark", hvor de oppfordret til å fortsette streiken med usvekket styrke og enighet inntil det fra tysk side garantertes at Schalburgkorpset ble fjernet fra landet, unntagelsestilstanden opphevet, utfartsveiene åpnet igjen, forsyningen med vann, gass og elektrisitet gjenopptatt og at det ikke ble tatt represalier i anledning av folkestreiken. Frihetsrådet sendte også ut "Opfordring til Svenskene" om å yte støtte i form av diplomatisk press på Tyskland. Best var stemt for å tvinge kjøbenhavnerne til kapitulasjon, men 1. juli ankom dr. Walther, lederen for den tyske handelsdelegasjon, fra landbruksdepartementet i Berlin. Av krigsøkonomiske hensyn var han stemt for en lempelig linje, og fikk den tyske øverstkommanderende, v. Hanneken, og gestaposjefen, politigeneral Pancke, med seg. Ved Berlins hjelp tvang så Walther igjennom at beleiringen av Kjøbenhavn skulle heves og gass-, elektrisitets- og vannforsyningene skulle gjenopptas. Dette skjedde 2. juli og samme kveld ble det fra danske administrative og politiske kretser sendt ut en appell om å gjenoppta arbeidet fra neste dag av. Offentlige kommunikasjoner, post- og telegraf trådte i virksomhet, men stort sett ble appellen ikke fulgt da de tyske innrømmelser ikke ble funnet tilfredsstillende. Det var særlig kravet om fjernelse av Schalburgkorpset og opphevelse av portforbudet kjøbenhavnerne la stor vekt på og ville ha imøtekommet. Danmarks Frihetsråd oppfordret til fortsatt streik, men om kvelden samme dag rettet en del framtrædende personligheter, bl. a. landsorganisasjonens formann, Ejler Jensen og den tidligere statsminister Buhl en fornyet appell til arbeiderne om å gjenoppta arbeidet fra neste dags morgen. Den 4. juli meddelte tyskerne at Schalburgkorpset var fjernet fra Kjøbenhavns gater og under de forhold vedtok Frihetsrådet å anbefale arbeidet gjenopptatt i full utstrekning fra 5. juli, idet det meddelte at forhandlinger pågikk om de uløste stridsspørsmål. Konflikten ble så avblåst. Antallet drepte var da kommet opp i 93, mens ca. 600 sårede var innlagt på sykehus.

Noen dager senere truet streiken med å bryte ut pånytt, men det gled over da tyskerne igjen bøyet unna.

Generalstreiken ble en pen seier for danskene og Danmarks Frihetsråd. Den var riktignok ikke organisert av rådet, men det grep inn i det rette øyeblikk og ledet kampen på en behendig og dyktig måte. Det er atskillige trekk i kampen som forbauser oss nordmenn, og det kan synes rart for oss at danskene kunne avblåse streiken på løfter om forhandlinger om de framsatte krav. Men utviklingen synes å ha gitt Frihetsrådet rett.

Hvorom allting er! Vi er fulle av beundring for danskene og deres ledere, og gratulerer med resultatet.

Vis Rundekue til dine venner, men la ikke avisen komme i henderne på tyskere og nazister!